

Architect Francine Houben (1955) leidt ons rond door het huis dat ze twintig jaar geleden ontwierp voor haar toen jonge gezin. Haar meest dierbare bezittingen tonen een vrouw die haar omgeving én haar persoonlijke leven met durf heeft vormgegeven.

TEKST: MINOU OP DEN VELDE. BEELD: BRENDA VAN LEEUWEN. VISAGIE: RONALD HUISINGA

Thuiskomen “Ray Eames gaf me in 1982 deze House of Cards, hun ontwerp uit 1974. Max Risselada, mijn leermeester, had bij Charles en Ray Eames gewerkt. Hij zei: als je in Los Angeles bent moet je daar langs. Het klikte, en vanaf 1978 ging ik elke twee jaar terug. We bleven altijd eten en dan nodigde Ray ook andere architecten uit. Ze vond het leuk dat wij nog maar twintigers waren. (glunderend) Ik weet nog dat we de opdracht voor jongerenhuisvesting aan het Kruisplein hadden gewonnen en dat lieten we zien. Op een fotocollage. Het mooie van het werk van Eames is dat het

Francine Houben → *Ik ben wel een bèta, maar ga ook af op mijn intuïtie* → *Veel architecten maken hun beste werk pas na hun 50ste* → *Ik ben vader en*

humaan, comfortabel en innovatief is. En het heeft iets met pretoogjes, het is niet dogmatisch. Die levenshouding sprak mij erg aan. Wat ik op de TU leerde werd erg door het modernisme bepaald. Alles moest logisch en rationeel zijn. Terwijl... ik ben wel een bèta, maar ga ook af op mijn intuïtie. Bij Eames zag ik: o, dat mag. Dat was thuiskomen.” ▶

moeder voor de kinderen geweest → Mijn eerste Chanel-tas werd vorig jaar gestolen. Zo erg → Mijn moeder was koerier in de oorlog. Wat vonden we haar stoer →

Goede band “Dit zijn mijn kinderen meer dan tien jaar geleden: Luca en Kenzo, de tweeling, en Coco, mijn oudste dochter. Je ziet wel dat we een goede band hebben. In Coco herken ik mezelf. Sportief, vlijtig, en een volhouder. Ik ben vader en moeder voor ze geweest. Een paar maanden nadat de tweeling geboren was, stond ik er ineens alleen voor. Erick had een andere liefde. Dat

was natuurlijk een schok. We hadden samen het bureau, dat maakte het nog ingewikkelder. Het was overleven. Ik moest geld verdienen. Buren, familie en vrienden hielpen om voor de kinderen te zorgen. Sindsdien is er nooit meer contact geweest. Drie jaar geleden zat ik vast op het vliegveld van Moskou en daar was hij ook. Ik dacht: laat ik het nog één keer proberen. Kijk, voor mij is het oké, maar de kinderen zien hem soms maanden of jaren niet. Ik stapte op hem af maar de hele situatie bleek een gepasseerd station. Dat het twintig jaar geleden zo zou aflopen had ik nooit verwacht. Het was zo leuk en inspirerend, onze reizen, onze samenwerking. Alleen... zag ik dan niet dat hij geen man was voor kinderen? Ik vind toch dat ik daarmee heb gefaald.”

Coco “Mijn eerste Chaneltas werd vorig jaar gestolen. Dat vind ik zo erg, want hij wordt niet meer gemaakt. Ik kocht hem in Seoul, in 2008. Ik dacht: waarom staat daar zo’n enorme rij, en wat zijn die tassen idioot duur. Het voelde een beetje *nouveau riche*. Maar die tas is zo goed gemaakt, je hebt hem voor het leven. Nu heb ik deze blauwe, maar het leer is minder soepel. In mijn studententijd zag ik een film over Chanel. Ze was zo’n sterke vrouw. Ik zei: als we een dochter krijgen dan noemen we haar Coco.”

Optimisme “In 2000 hebben we op de Architectuur Biënnale in São Paulo de tentoonstelling Mecanoo Blue ingericht, met twintig van deze stoeltjes. Ze zijn van Lina Bo Bardi en heten giraf. Ik zet ze altijd met zijn tweeën neer, dan zijn ze het leukst. En bij dinertjes zet ik ze alle acht om de tafel. Ik ben opgevoed met het idee dat je alles in het leven moet vieren. Als de kinderen een examen halen geven we een groot diner met speeches. Het leven vieren, dat zie ik ook in het werk van Lina Bo Bardi. Het ademt optimisme.”

Koerier

“De dochter van mijn oudste broer heeft ooit een spreekbeurt gehouden over mijn moeder. Toen heeft ze al haar oorkondes verzameld. Als koerier voor het verzet fietste ze vanuit de Achterhoek naar Amsterdam, met

geld of wapens. Haar broers mochten studeren maar zij moest de huisapotheek runnen. Daar was ze het niet mee eens, en daarom heeft ze ons gestimuleerd om te studeren en te reizen. Op mijn 16de mocht ik al door Engeland liften met mijn oudere zus. Mijn vader was altijd aan het werk. Mijn moeder deed de verbouwingen en klussen in huis. Zelfredzaamheid was de houding waarmee ze mij opvoedde.”

Francine Houben (1955) is architect-directeur van Mecanoo Architecten. Haar publieke gebouwen zijn te vinden in Europa, Amerika en Azië. Van 2000 tot 2008 was ze Hoogleraar Architectonische Vormgeving en Mobiliteitssthetiek aan de TU Delft. Houben woont met haar man Hans Andersson in Rotterdam en heeft drie kinderen uit haar eerste huwelijk met architect Erick van Eegeraat. Bekijk haar werk op www.mecanoo.nl

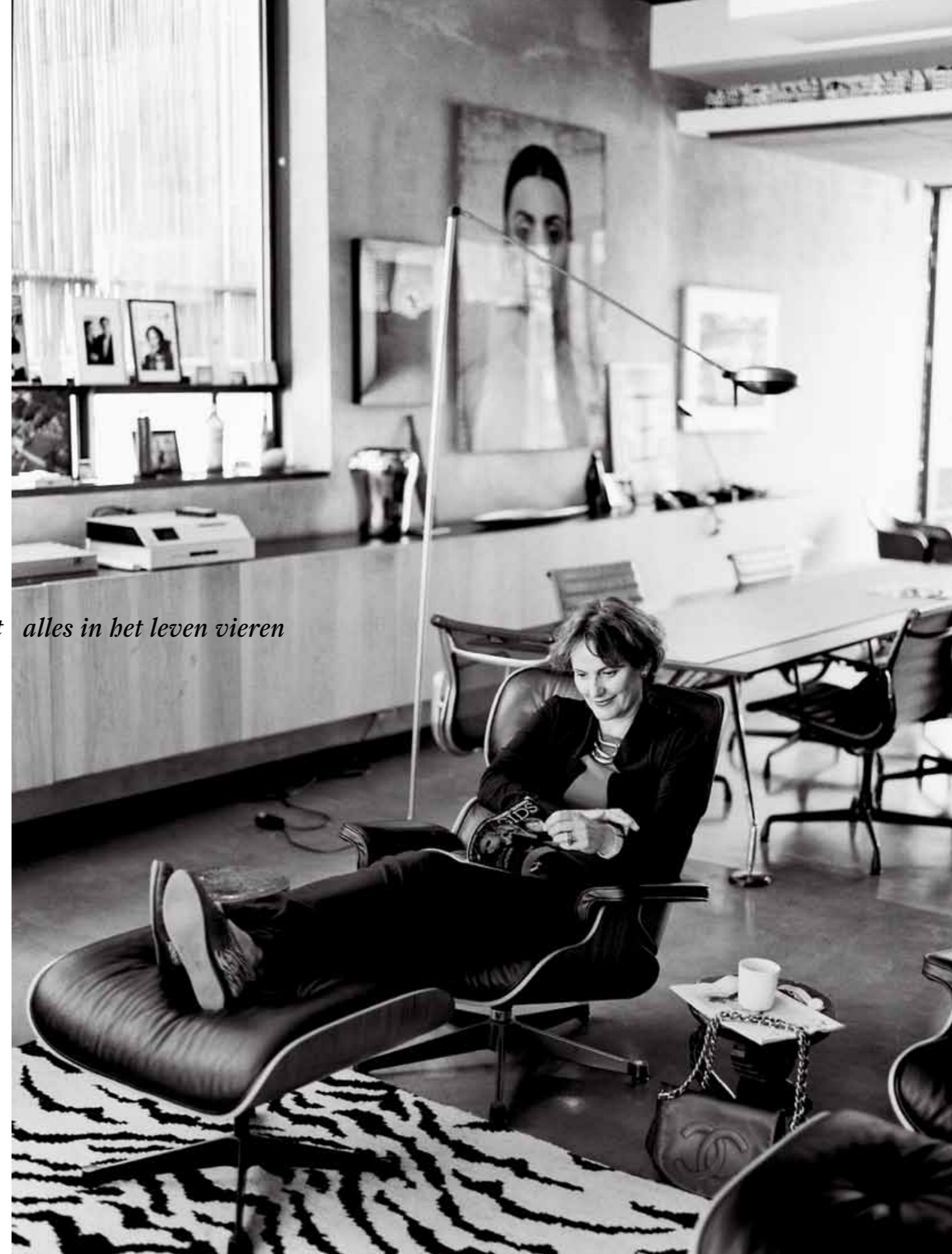
Verdriet “Mijn moeder zat van haar 16de tot haar 21ste in de oorlog, als dochter van de dorpsarts, met zes broers. De bovenste drie broers en haar vader belandden in de gevangenis, vanwege hun rol in het verzet. Na de oorlog ging haar broer Charley op zoek naar de twee broers die nog in Rusland en Duitsland zaten. Onderweg kwam hij om bij een motorongeluk. In 1947 kwam haar andere broer, Flip, in Indonesië om bij de politioele acties. Mijn moeder was koerierster geweest, en als we kampeerden vertelde ze daar spannende verhalen over bij het kampvuur. Wat vonden we haar stoer. Pas nu ze 89 is en dementteert, merken we hoeveel onverwerkt verdriet ze heeft om haar broers. Een paar jaar geleden gaven we haar dit opschriftboekje. Hier schrijft ze, een beetje verward: ‘Huilbui, oorlog overal. Wat is er met mij, vrienden genoeg, ik zo blij en toch ben ik ziek. Waarom? Oorlog, oorlog, weer opnieuw. 1940-1945 en alles bij elkaar ook Flip nog.’ Heel bijzonder om te lezen.” ▶

Omslag “Ik ontwierp dit huis vanuit de gedachte dat wonen, werken en recreatie samen moesten komen. Dat ik niet op vakantie hoefde, omdat dit huis een vakantie-uitstraling had. Maar het leven loopt nooit zoals je het bedenkt. Want het was nauwelijks af of ik zat hier in mijn eentje met drie kinderen. Met een au pair, en later met een nieuwe man. Ik werk 365 dagen per jaar. In Athene doen we het interieur van de National Library, in een gebouw van Renzo Piano. Een bijzonder, maar gevoelig project. Als ik 's middags een Skype-meeting heb gehad, slaap ik daarna de hele nacht niet, vanuit een soort positieve energie. Dat vind ik niet erg,

maar ik wil meer tijd nemen voor mezelf. Beetje laat misschien, haha. Op mijn 55ste kwam de omslag. Ik leefde altijd naar een soort toekomst toe. Nu realiseer ik me dat die toekomst waarschijnlijk meer achter me ligt. Alhoewel... veel bekende architecten maakten hun beste werk pas na hun 50ste. Ik ben erg gehecht aan deze plek. Het uitzicht op het water en de Hollandse luchten inspireren me nog steeds. Maar als ik dit huis opnieuw zou ontwerpen zou ik het anders doen. Ik ben gek op mijn tuin, maar ik zit nooit beneden in mijn studio. Het liefst wil ik daar nu een grote eetkeuken met een houtkachel maken. Ik barst van de ideeën.”

Elektrisch fietsen is een feest! Alsof alles voor de wind gaat → Je moet alles in het leven vieren

Feest “Iedereen denkt dat de e-bike een ding voor bejaarden is. Maar het is het vervoermiddel van de toekomst. Met de auto naar mijn fitnessclub rijden om daar op een fiets te zitten, vind ik zo idioot. Tegenwoordig fiets ik regelmatig naar het bureau, twintig kilometer. Elektrische trapondersteuning is een feest! Alsof alles voor de wind gaat.”

Bondgenootschap “Ik heb mijn twee dochters dezelfde armband gegeven als ik. Het voelt als een bondgenootschap. Sinds een paar jaar zijn ze uit huis. Heerlijk, weer een leven voor mezelf! Ik heb altijd de last op mijn schouders gehad dat ik van anderen eigenlijk thuis hoorde te zitten. Na het werk holde ik altijd naar huis. Dat ik dat nu niet meer hoef, voelt alsof ik weer student ben! Soms stap ik op de fiets en eet spontaan mee bij vrienden. Dat ik zomaar kan doen wat mijn humeur me ingeeft maakt me vrolijk.” ■